

Angående byggnadsminnesförklaring av en fyrlängad byggnad på Guldsmeden 3 i Eksjö

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m (KML) en fyrlängad byggnad på Guldsmeden 3 i Eksjö för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att byggnadens kulturhistoriska värde inte minskar.

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

BAKGRUND M M

Länsstyrelsen väckte den 15 december 1992 frågan om byggnadsminnesförklaring av bl.a. en fyrlängad byggnad på Guldsmeden 3 i Eksjö.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

Hela fastigheten är bebyggd med en byggnad som består av fyra längor och en gårdsöverbyggnad. Längan utefter Norra Storgatan är uppförd av timmer i två och en halv våning med fasad av ljusgrå locklistpanel med rundade locklister. Längans fönster är av tvåluftstyp med två spröjsar i varje båge, med undantag för tre skyltfönster mot gatan. Fönstrens foder är släta. Mot gatan finns en sentida butiksdörr av aluminium. Längans tak är brutet och belagt med en- och trekupiga tegelpannor. Längan vilar på en putsad stensockel.

Längan utmed Bagaregränd är uppförd av timmer i två och en halv våning med fasad av ljusblå locklistpanel.

LÄNSSTYRELSEN I
JÖNKÖPINGS LÄN

BEVIS 93-11-23

Intill denna dag har besvär över Länsstyrelsens i Jönköpings län beslut 93-09-20 dnr 221-11054-92 ej kommit in till Länsstyrelsen

I tjänsten:

Inger Wennerberg

KULTUR O KME BESLUT AF211054

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro
551 86 Jönköping	Hamngatan 4	036-15 70 00 vx	036-12 15 58	3 51 76 7

KULTUR O KME BESLUT AF211054

Flertalet av längans fönster är av tvåluftstyp med två spröjsar i varje båge. Mot norr finns en ingång med en sentida glasad dörr. Längan har ett sadeltak belagt med grå falsplåt. Längan vilar på en putsad stensockel.

Längan utmed Arendt Byggmästares gata är uppförd av timmer i två och en halv våning med fasad av ljusblå locklistpanel med rundade locklister. Flertalet fönster i bottenvåningen är av tvåluftstyp med sex rutor i varje båge. Övervåningens fönster är av samma typ men med åtta rutor i varje båge. Fönstren är målade i engelskt rött och fönstrens foder är släta och vitmålade. Längans entrédörrar är sentida och glasade. Taket är brutet och belagt med enkupiga betongpannor. Takfallet mot öster är försett med en bred takkupa med små spröjsade fönster samt en balkong. Längan vilar på en putsad stensockel.

Längan utefter den södra tomtgränsen liknar längan utmed Arendt Byggmästares gata, men den har endast två våningar.

Den överbyggda gården inrymmer en butikslokal i en våning.

Åldern på fastighetens byggnad är oviss. Längan utmed Norra Storgatan var tidigare två byggnader i olika höjd. Denna skillnad eliminerades vid 1919 års ombyggnad.

Det område inom vilket byggnaden är belägen har av Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen ansetts vara ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde enligt 3 kap 1 § KML.

Länsstyrelsen har den 5 februari 1993 upprättat förslag till skyddsföreskrifter.

Eksjö kommun har tillstyrkt förslaget till byggnadsminnesförklaring.

Fastighetens ägare Eksjöbostäder AB, Eksjö, har i yttrande godkänt en byggnadsminnesförklaring och föreslagna skyddsföreskrifter.

Riksantikvarieämbetet har i yttrande den 13 maj 1993 tillstyrkt en byggnadsminnesförklaring.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML får en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde förklaras för byggnadsminne.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har enligt 3 kap 10 § KML rätt till ersättning av staten om skyddsföreskrifter

1. utgör hinder för rivning av byggnad och skadan därav är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten eller

2. på annat sätt innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

Medför skyddsföreskrifter att synnerligt men uppkommer vid användning av fastigheten, är staten skyldig att lösa fastigheten om ägaren begär det.

Den aktuella byggnaden är ett gott exempel på en äldre stadsgård och byggnaden har därför ett stort kulturhistoriskt värde. Sentida förändringar såsom bl a interiöra ombyggnader och gårdsbyggnadens uppförande har emellertid medfört att byggnaden inte kan sägas vara synnerligen märklig enligt nyss nämnt lagrum.

Byggnaden ingår dock som ett betydelsefullt element i stadsmiljön norr om Stora Torget. Denna miljö omfattar bl.a. en ytterst välbevarad trähusbebyggelse inom den senmedeltida stadsplanen.

Enligt Länsstyrelsens bedömning får miljön i denna del av Eksjö stadskärna anses utgöra ett sådant bebyggelseområde som avses i lagrummet. Skäl föreligger därför för att förklara den aktuella byggnaden, såsom ingående i detta område, för byggnadsminne.

För byggnadens bevarande skall det av Länsstyrelsen den 5 februari 1993 upprättade förslaget till skyddsföreskrifter gälla. Länsstyrelsen bedömer härvid att skyddsföreskrifterna ej skall medföra ersättningsskyldighet gentemot ägare eller innehavare av särskild rätt. Ej heller kan föreskrifterna anses medföra att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten.

ÖVRIGT

Länsstyrelsen lämnar i förekommande fall råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden.

Ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter får ske endast om det föreligger särskilda skäl för sådan ändring. Ansökan om ändring prövas av Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Kammarrätten i Jönkö-

ping genom skrivelse till Länsstyrelsen - se bilaga
(formulär 1).

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket
länsråd Bo Landholm beslutat och byrådirektör Anders
Franzén varit föredragande har även bitr länsarkitekt
Niklas Aronsson, förste länsassessor Claes von Sydow
och länsantikvarie Per-Olof Ringquist deltagit.

Bo Landholm

Anders Franzén

Kopia till:
Riksantikvarieämbetet, delg kv, laga kraftbevis
Länsmuseet
Eksjö kommun
Inskrivningsmyndigheten, laga kraftbevis
Kulturmiljöenheten
CVS